

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

Sexuellt utnyttjande och korruption

En kvantitativ studie av sambandet mellan individers utbildning och uppfattning samt upplevelse av 'sextortion' i Latinamerika

Agnes Lindgärde

Examensarbete: 15 hp
Program: Statsvetarprogrammet
Nivå: Grundnivå
Termin: VT 2020
Handledare: Aksel Sundström

Abstract

Several studies about corruption show that gender has a spectrum of its own regarding the subject. Amongst several corruption forms that are based on gender, a specific one is the combination of sexual exploitation and corruption, also defined as *sextortion*. The costs of the issue are severe for individuals and societies. However established data and research on sextortion is scarce. In order to prevent sextortion from occurring and targeting particularly marginalized groups we need to understand the mechanisms that enable sexual exploitation in corrupt contexts.

Previous research shows a negative correlation between a higher educational level and the risk of being exposed to corrupt behaviour and sexual violence. Meanwhile, several studies show a positive correlation between distinguishing corruption and a higher level of education. The following essay examines through statistical analysis how socioeconomic factors, educational level to be precise, affects individuals perceived as well as their experienced level of sextortion in Latin America. The thesis provides an interesting finding: An individual's educational level has a great impact on both their experienced and perceived sextortion. Hence, those with higher education are more likely to state that it occurs. Likewise, they are more exposed to sextortion than those with a lower educational level.

Innehållsförteckning

Abstract	1
1. Inledning	3
2. Tidigare forskning och begrepp.....	4
2.1 Begrepp och definitioner	4
2.2 Tidigare forskning om sextortion	6
3. Syfte och frågeställning	7
4. Teori och hypoteser	8
4.1 Risken att utsättas för korruption.....	8
4.2 Risken att utsättas för sexuellt våld	11
5. Data och Metod	13
5.1 Beroende variabler.....	15
5.2 Oberoende variabel.....	16
5.3 Kontrollvariabler	16
6. Resultat & Analys.....	18
7. Diskussion och slutsats.....	26
Källförteckning	29
Appendix.....	32
Appendix A.....	32
Appendix B.....	33
Appendix C.....	33

1. Inledning

Komikern och Guatemalas före detta president Jimmy Morales blir anklagad för att år 2018 varit inblandad i sexuellt utnyttjande av åtminstone tio olika kvinnor (TI, 2019:23). Han är därmed en anklagad sexualförbrytare men brotten som begåtts skiljer sig åt från andra sexualbrott. Brotten räknas nämligen som *quid pro quo*, eller som det också kan beskrivas, ett *detta-för-det-utbyte*. Ett sexualbrott med denna form av huvudkomponent går under benämningen 'sextortion'¹: en form av korruption där sexuella tjänster är valutan. Oscar Arias, den före detta costaricanska presidenten, nobelpristagaren och omtalade människorättskämpen blir år 2019 anklagad för att ha trakasserat och enligt costaricansk lag våldtagit två kvinnor och även han misstänks för att ha begått brott av samma typ som Morales² (Brigida, 2019). Transparency International genomför årligen opinionsundersökningar gällande korruption i alla delar av världen genom deras "Global Corruption Barometer". År 2019 lanserades ytterligare en rapport för Latinamerika (TI, 2019). Rapporten för 2019 är unik eftersom TI för första gången undersöker och kategoriserar en form av sexuellt utnyttjande som korruption. Undersökningen visar att sexuellt utnyttjande i korrupta sammanhang, sextortion, är betydligt vanligare än vad som först antogs. Rapporten visar att en av fem personer i Latinamerika har utsatts för sextortion, eller känner någon som har utsatts för det. Vidare tror 71% av de tillfrågade personerna att sextortion är vanligt förekommande. Både Morales och Arias nämns som exempel i enkätundersökningen och rapporten kring sextortion (TI, 2019:23).

Forskningen och därmed kunskapen om korruption i allmänhet är utbredd, och vi vet tack vare detta att det finns en dimension av genus inom korruptions-spektrumet. Kopplat till den diskussionen finns fenomenet sextortion som dock är en allt för outforskad aspekt av det hela. Sextortion är en form av korruption som inte bara undergräver demokratin och dess byggstenar, utan inskränker människors integritet och varje individs rätt att bestämma över sin egen kropp. Det är ett allvarligt problem som sker i det dolda och drabbar främst marginaliserade grupper i samhället. Den forskning som finns kring sextortion etablerar *att* samt *hur* det förekommer, men det finns mycket som ännu inte har undersökts. Hur

¹ Det finns ingen korrekt benämning för begreppet på svenska, därför kommer den engelska formuleringen 'sextortion' att användas genomgående i uppsatsen.

² Vittnen och offer har inte intervjuats på grund av säkerhetsskäl och det är därmed svårt att fastslå huruvida Oscar Arias har begått sextortionbrott. Han är däremot misstänkt för denna typen av brott.

socioekonomiska faktorer hänger samman med risken för att utsättas för sextortion samt hur individer uppfattar denna form av korruption är en av dem. Tidigare forskning kring korruption i allmänhet visar att en individs utbildning och inkomst tenderar att korrelera med risken att utsättas för korruption. Den här uppsatsen syftar således att undersöka hur individers utbildningsnivåer påverkar deras uppfattningar samt upplevelser av sextortion. En kvantitativ analys genomförs baserat på ett unikt datamaterial från Transparency International som hittills inte har analyserats på individnivå. Uppsatsen är indelad i sex delar. Inledningsvis går jag igenom tidigare litteratur och redogör för relevanta begrepp för att sedan förankra uppsatsens teori och hypoteser i den tidigare forskningen och dess teorier. Här presenteras även uppsatsens syfte och frågeställning. Sedan beskriver jag hur studien har genomförts och vilken data samt metod som har använts. Därefter presenteras fyra olika tabeller där resultatet diskuteras samt analyseras. Stycket följs sedan av en slutdiskussion.

2. Tidigare forskning och begrepp

2.1 Begrepp och definitioner

Korruption definieras oftast i linje med Transparency Internationals formulering som lyder "*The abuse of entrusted power for private gain*" (TI, 2018)³. Det finns gott om forskning kring korruption. Bland annat fältet för hur korruption drabbar människor beroende på socioekonomiska faktorer. I den här uppsatsen ligger fokus på utbildning som en sådan faktor. Då utbildningsnivå och inkomst ofta korrelerar, kommer även inkomst och fattigdom att diskuteras genomgående vad gäller risken att utsättas för korruption och sexuellt våld. En person med en låg utbildningsnivå tenderar att ha en lägre inkomst än en person med en högre grad av utbildning, visar flertalet undersökningar (Ex: Eurostat, 2016 samt ILO, 2012:6). Datan som används i den här undersökningen visar att inkomstnivån korrelerar med utbildningsnivån. Dock har variabeln för inkomst endast drygt en fjärdedel av respondenterna och variabeln används följaktligen inte i undersökningen då bortfallet hade blivit för stort.

Sextortion är enkelt förklarad en sammansättning av korruption och sexuellt utnyttjande. Dessvärre är det inte så enkelt i praktiken. Anledningen till att många inte har hört talas om

³ Korruption är ett brett fenomen och uttrycker sig i olika former. Det är skillnad på grand och petty corruption där det senaste är den korruptionsform som undersöks. Petty corruption ter sig bland annat i form av mutor, gentjänster och utpressning (Stockemer & Sundström, 2019:83–102).

begreppet tidigare är för att det inte har existerat något för att förklara problemet, menar Transparency International (TI, 2020:2). Det har i sin tur lett till att man i regel inte pratar om det som ett fenomen vilket har gjort att det upphör att existera i exempelvis jämställdhetsdiskurser och dylikt. Detta trots att det är ett stort problem som rapporten från TI (2019) intygar. På senare år har fenomenet fått ett namn vilket också har gjort att forskningsfältet har breddats något, även om den fortfarande är mycket begränsad. Begreppet myntades av The International Association of Women Judges år 2008 och definieras av dem som “*the abuse of power to obtain a sexual benefit or advantage*” (IAWJ, 2012:9). Det är en form av korruption där mutan är sexuella tjänster eller trakasserier istället för monetära medel. Huvudkomponenten är *quid pro quo*, det vill säga ett *detta-för-det-utbyte*. Det handlar oftast om en maktrelation där maktinnehavaren utnyttjar offrets beroendeställning till denne. IAWJ framför en rad olika exempel på hur sextortionfall kan se ut: (1) En flykting ansöker om asyl. Beslutsfattaren ber denne att utföra en sexuell handling för att asylansökan ska bli godkänd. (2) En person åker fast för fortkörning. Polisofficeraren säger att om personen utför en sexuell handling slipper denne böter. (3) En arbetsgivare säger till en av sina anställda att hen kan bli befordrad om denne utför en sexuell handling i utbyte (IAWJ, 2012:10). Alla exemplen som beskrivs har en gemensam nämnare: *quid pro quo*.

Sextortion diskuteras oftast i relation till genus och korruption. Den forskning som finns menar även att sextortion främst drabbar kvinnor (Ex: Sida, 2015, TI, 2020 samt IAWJ, 2012). För att behärska *genusbaserad korruption* som begrepp behöver man förstå vad *genus* innebär. Whitworth (2018) beskriver begreppet genus som de uppfattningar samt idéer kring vad som är feminint och vad som är maskulint och hur dessa uppfattningar appliceras på kroppar beroende på hur de ter sig eller ser ut (Whitworth, 2018:108). Boehm och Sierra (2015) menar att genusbaserad korruption är den typ som drabbar en person baserat på dennes genus, inte baserat på dennes handling, arbetsroll eller dylikt. Deras definition av genusbaserad korruption går alltså i linje med Whitworths beskrivning. Då sextortion främst drabbar kvinnor för att de är kvinnor, är sextortion en genusbaserad form av korruption (Boehm & Sierra, 2015:3).

Lindberg och Stensöta (2018) diskuterar i sin artikel avsaknaden av teoretiska definitioner kring korruption i relation till sex och genus. De menar att genus och korruption på senare år har blivit ett allt bredare forskningsområde men där det finns mycket kvar att studera. De för en diskussion baserad på feministisk teoribildning och benämner korruption i samband med sex som 'sexual corruption'. Trots författarnas mycket ingående konceptuella diskussion framförs inte begreppet sextortion över huvud taget. De delar istället in sexuell

korruption i sex delar varav tre av dem kan appliceras på sextortion-begreppet. Den första definitionen benämner dem som 'sexual *petty* corruption', sexuell småskalig korruption. Det handlar främst om när en person som jobbar för en offentlig myndighet ber, tvingar eller föreslår en sexuell handling istället för den korrekta valutan som gäller för ärendet. Nästa benämning är 'sexual *grand* corruption' och förekommer högre upp i hierarkin. Begreppet kan översättas till sexuell storskalig korruption. Det kan exempelvis handla om en politiker som vill ått en högre maktposition och gör försök till detta genom att erbjuda beslutsfattare eller maktinnehavare sexuella tjänster. Den tredje benämningen som går i linje med IAWJ:s definition är det som Lindberg och Stensöta (2018) benämner som 'sexual *transmitted* corruption'. Här är det inte bara två parter som är inblandade utan en tredje, utomstående part som används som valuta. Istället för att en själv utför sexuella handlingar, betalar man en annan person, exempelvis en person som är prostituerad, som utför handlingarna (Lindberg & Stensöta, 2018:242–245). Huvudkomponenten *quid pro quo* består dock. Begreppet sextortion blir således ett samlingsbegrepp för de tre definitioner som författarna beskriver. Den definition som empiriskt har undersökts av TI är den första, *sexual petty corruption* eftersom undersökningen fokuserar på privatpersoners egna uppfattningar och upplevelser i samband med kontakt med offentliga myndigheter. Därför kommer denna uppsats undersöka *sexual petty corruption* utifrån Lindbergs och Stensötas definition.

2.2 Tidigare forskning om sextortion

Som tidigare konstaterat är sextortion ett komplext fenomen. Enligt IAWJ är det därför svårt att kartlägga och undersöka. Eftersom sextortion är en kombination av korruption och sexuella trakasserier, som döms som helt olika saker inom två helt olika lagrum i rätten, finns det sällan ett relevant lagrum för sextortion-fall. Det bedöms sällan som våldtäkt, då det oftast anses ske i 'samtycke' mellan offret och förövaren men det bedöms inte heller som korrupt beteende då det inte handlar om något finansiellt brott (IAWJ, 2012:11). Ovan beskrivs tre exempel på hur sextortion kan se ut. Ett fjärde scenario som IAWJ beskriver är en student som får underkänt på ett prov. Läraren säger att denne kan få godkänt om hen utför en sexuell handling. Exemplet är vanligt förekommande inom utbildningsväsendet och går under benämningen "sex for grades" (ibid:10–11). Flertalet undersökningar har gjorts kring förekomsten av "sex for grades" i framförallt delar av Afrika söder om Sahara och det tycks främst förekomma inom universitetsvärlden (BBC, 2020 samt Hlongwane, 2017:7). Det faktum att det skulle kunna se

likadant ut i delar av Latinamerika är viktigt att notera då detta skulle kunna påverka studiens resultat.

Transparency International, TI, lanserade den tionde rapporten kring medborgares uppfattning av korruption i Latinamerika i september 2019. Det var första gången någonsin som TI valde att undersöka förekomsten av sextortion och resultatet kan anses vara en milstolpe inom forskningsområdet då tidigare väletablerad data inte existerar (TI, 2019:4). Rapporten ligger till grund för uppsatsens analys och ger endast i grova drag en överblick över sextortion. Dess enkätdata på individnivå ger dock goda förutsättningar för att kunna besvara frågeställningen. Datan som används i studien presenteras under stycket ”Data och metod” och mäter dels individers uppfattning av hur ofta eller sällan sextortion förekommer och dels individers erfarenheter av sextortion. I samband med internationella kvinnodagen den 8 mars 2020 gav Transparency International ut en rapport om genusbaserad korruption, mer specifikt sextortion. Rapporten *“Breaking the silence around sextortion- the linkages between power, sex and corruption”* visar en kartläggning över sextortion, hur det sker samt var och när det vanligen inträffar. Syftet med rapporten är att belysa och uppmärksamma den mest extrema formen av genusbaserad korruption, men som trots det har hamnat i skymundan. Rapporten visar snarare på trender mellan länder än skillnader mellan individer. Det enda som kan konstateras utifrån rapporten vad gäller individer är att det är vanligt förekommande och det kan drabba vem som helst, ändock oproportionerligt fler kvinnor än män (TI, 2020:2–5). Den här studien lägger därför större vikt vid att diskutera kvinnors utsatthet snarare än mäns. Vidare finner TI att sextortion sällan anmäls dels i brist på kunskap, dels för att det är tabubelagt och kan försätta offret i ytterligare fara om denne skulle berätta om eller anmäla händelsen (ibid, 7). Då det finns en tydlig forskningslucka vad gäller sextortion och mekanismer på individnivå, är det detta som uppsatsen syftar att undersöka.

3. Syfte och frågeställning

Tidigare forskning menar att korruption drabbar olika folkgrupper på olika sätt, däribland nivån av utbildning. Utbildning minskar risken för fattigdom, samtidigt som det ger en djupare förståelse för hur ett samhälle ‘bör’ fungera och vilka ens rättigheter och skyldigheter är som medborgare. Denna forskning framförs och diskuteras i följande stycke. Som jag visar nedan så har uppsatsen ett fokus på både upplevelser och uppfattningar, som kan ha ett komplext samband sinsemellan. Syftet med den här uppsatsen är därför att statistiskt undersöka hur

individens uppfattade och upplevda nivå av sextortion korrelerar med individens nivå av utbildning och frågeställningen som driver studien är därmed: *På vilket sätt påverkar individens utbildningsnivåer deras upplevelser samt uppfattningar av sextortion?* Att undersöka hur variablerna korrelerar är viktigt av flera anledningar. Dels ger det en djupare förståelse för hur sextortion ter sig och vem som riskerar att utsättas för det. En vital förutsättning för att skydda offer är att man vet *vem* som är ett potentiellt offer. Vidare ger det en förståelse för hur viktigt det är att samhällen och politiker arbetar för att sprida kunskap och motverka att sextortion förekommer då det inte enbart har negativa konsekvenser på individnivå utan även på samhällsnivå.

4. Teori och hypoteser

Följande stycken redogör för tidigare forskning kring hur socioekonomiska faktorer korrelerar med korruption samt hur dessa faktorer korrelerar med sexuellt våld. Dels framförs forskning som visar hur en individs utbildning och därmed inkomst korrelerar med risken för att *utsättas* för korrupt beteende. Vidare lyfter jag fram forskning som visar hur utbildning breddar *förståelsen* för korruption och ger en individ verktyg för att känna igen korrupt beteende. Sambandet mellan korruption och utbildning är ett invecklat och komplext sådant. På makronivå kan ett lands korruptionsnivå tänkas påverka utbildningsväsendet, eftersom de med pengar enklare kan köpa sig till högre betyg eller andra fördelar genom exempelvis kontakter eller mutor. Vidare, beroende på kontext, kan det spela roll hur mekanismerna ser ut i ett land med en hög eller låg nivå av korruption. Fokus i den här uppsatsen är på vilka medborgare som drabbas av korruption, närmare bestämt sextortion, och hur deras utbildningsnivåer ser ut.

4.1 Risken att utsättas för korruption

En rad studier har undersökt hur socioekonomiska faktorer hänger samman med risken att utsättas för korruption, vilket även hänger samman med uppfattningen av hur ofta korruption förekommer. Cheung och Chan gav år 2008 ut en studie över 56 länder som undersöker huruvida ett lands korruptionsnivå påverkas av andelen personer i landets befolkning som besitter en eftergymnasial utbildning. Detta genom att jämföra antalet personer med en eftergymnasial utbildning i ett land med landets korruptionsnivå. Skribenterna utgår från teorin om att en högre grad av utbildning, i artikelns fall eftergymnasial utbildning, genererar en

djupare såväl som bredare förståelse för vad som är rätt och fel, bra och dåligt samt lagligt och olagligt. En högre grad av utbildning tillför även kunskap kring vad en som medborgare har för rättigheter och skyldigheter, vilket i sin tur påverkar värderingar och uppfattningar (Cheung & Chan, 2008:224). Resultatet stämmer mycket väl överens med deras hypoteser och studien visar att andelen utbildade medborgare har en betydande roll för ett lands korruptionsnivå. Huruvida resultatet beror på att en utbildning minskar toleransen för korruption eller om det ger en individ verktyg för att lägga märke till korrupt beteende är svårt att fastslå baserat på endast Cheungs och Chans (2008) studie. Hakhverdian och Mayne publicerade år 2012 en artikel om hur utbildning påverkar en persons förtroende för institutioner och hur detta kan forma dennes uppfattning av hur vanligt förekommande korruption är. Studien utgår från två premisser: dels att en persons förtroende för institutioner och aktörer påverkas av hur dessa uppför sig, dels att en person med högre utbildning enklare kan uppfatta korrupt eller felaktigt beteende hos dessa institutioner. Personer med högre utbildning tros även vara mindre toleranta gentemot korrupt beteende och exponeras därför inte i lika stor grad för korruption (Hakhverdian & Mayne, 2012:1). Studien gjordes på 21 olika europeiska länder där skribenterna jämförde korruptionsnivå, utbildningsnivå och institutionellt förtroende med varandra. Studien visar att i ett land med låg nivå av korruption, hade utbildning en positiv effekt på individens förtroende, medan i länder med en hög korruptionsnivå resulterade högre utbildning i lägre förtroende för institutioner (ibid, 18).

Ytterligare en studie som har betydelse för uppsatsens teoribildning är "*Corruption and inequality at the crossroad*" av Fried, Lagunes och Venkataramani (2010). De undersöker i sin artikel hur korruption korrelerar med socioekonomiska faktorer genom ett experiment i Mexiko. De placerar ut totalt fyra förare i fyra olika bilar, två av bilarna är dyrare modeller och två av dem är mer all dagliga. Förarna i sig är också klädda olika beroende på vilken bil de kör. Alla förare begår ett mindre trafikbrott och påkallar därigenom polisofficerars uppmärksamhet. Experimentet resulterar i att de två förare som tillsynes är fattigare får hårdare straff än vad de till synes två rikare förarna får (Fried et al, 2010:80). Skribenterna intervjuar sedan andra polisofficerare kring resultatet. Respondenterna berättar att anledningen till experimentets resultat är att rikare personer har fler kontakter som kan 'sätta käppar i hjulet' för polisen som utfärdar straffet. Vidare menade några av respondenterna att rikare personer

kan mer om lagar och kan därför enklare argumentera för sin sak (ibid, 88–89)⁴. Denna studie tar alltså inte upp utbildning, men socioekonomisk status vilket ofta korrelerar med utbildningsnivåer. Det som studien kan bidra med till uppsatsen är att korruption drabbar personer hårdare om man tillhör en lägre socioekonomisk grupp. För att applicera studien på den här uppsatsen, kan sextortion tänkas drabba personer med mindre resurser och därmed troligen en lägre nivå av utbildning.

Boehm och Sierra (2015) menar att kvinnor i större grad utsätts för genusbaserad korruption än män. De diskuterar även hur kvinnor är direkta och indirekta offer för korruption. Småskalig korruption, som undersöks i den här studien, är vanligt förekommande inom offentliga myndigheter. Författarna menar att kvinnor oftare är i kontakt med dessa än vad män är. Exempelvis besöker kvinnor oftare sjukvården än män, särskilt under sina år som fertila och så länge de har småbarn. Kvinnor förväntas även ha hand om barnens skolgång och sjukvård. På så sätt är kvinnor direkta offer för genusbaserad korruption. Vidare menar författarna att kvinnor indirekt drabbas hårdare av korruption än män. Korruption i alla dess former gör att samhällen utvecklas långsammare. Där finns det således plats för patriarkala idéer och strukturer som inskränker kvinnors rättigheter och friheter. Avsaknaden av social, ekonomisk och politisk utveckling gör också att kvinnor oftast har en lägre inkomst än vad män har (ibid:4).

Det här avsnittet landar i tre konstateranden som har stor betydelse för uppsatsens teoretiska bakgrund: (1) Cheung och Chan (2008) tillsammans med Hakhverdian och Mayne (2012) menar att en högre nivå av utbildning ofta minskar toleransen för korrupt beteende. Detta beror på att en högre nivå av utbildning ger en individ verktygen som krävs för att känna igen korruption (Hakhverdian & Mayne, 2012:2). Det gör i sin tur att (2) personer med en högre nivå av utbildning exponeras mindre för korruption (ibid samt Fried et al, 2010:79). En högre nivå av utbildning ger också en högre inkomst vilket landar i det tredje konstaterandet: (3) fattigare personer med färre resurser riskerar att utsättas för korruption, där oproportionerligt fler är kvinnor (Boehm & Sierra, 2015 samt Fried et al, 2010).

⁴ Korruption kan drabba alla sektorer i ett samhälle och det faktum att korruption eventuellt genomsyrar även utbildningsväsendet i Latinamerika och därmed påverkar kvalitén på utbildningen är noterat, men kommer inte att diskuteras vidare i uppsatsen.

4.2 Risken att utsättas för sexuellt våld

Det är även relevant att fundera kring sexuellt våld och risken att utsättas för det. World Health Organization, WHO, beskriver sexuellt våld som:

“Any sexual act, attempt to obtain a sexual act, unwanted sexual comments or advances, or acts to traffic, or otherwise directed, against a person’s sexuality using coercion, by any person regardless of their relationship to the victim, in any setting, including but not limited to home and work.” (WHO, 2002:149).

Utifrån den här definitionen är även sextortion en form av sexuellt våld. En sexuell handling i ett korrupt sammanhang leder till en beroenderelation mellan offer och förövare och den sexuella kommentaren, handlingen eller förslaget blir per automatik tvång på grund av offrets beroende av en tjänst, vara eller rättighet från förövaren. Vidare beskriver WHO hur sexuellt våld korrelerar med en rad olika faktorer. Rapporten beskriver bland annat hur ålder, utbildningsnivå samt inkomst har en anmärkningsvärd betydelse för huruvida du som kvinna utsätts för mer eller mindre våld. Enligt data från sex olika länder så drabbas yngre kvinnor och flickor av sexuellt våld och trakasserier i större utsträckning än vad äldre kvinnor gör. Det handlar då främst om trafficking, men även sexuellt utnyttjande inom skolväsenden och universitetsvärlden. Baserat på en undersökning gjord i Sydafrika menar de att sexuellt våld i *nära relationer* drabbar kvinnor som väljer att utbilda sig i större utsträckning än de kvinnor som förblir outbildade. Skribenterna menar att det kan bero på att utbildning genererar en förståelse för rättigheter och kvinnan ses som starkare vilket hotar mannens maktposition och den patriarkala strukturen i relationen. Mannen använder därför våld för att säga ifrån (ibid:158). Detta gäller dock de situationer som WHO benämner som ‘intimate partners’. Vad gäller inkomst menar WHO att en kvinna som lever i fattigdom riskerar att utsättas för mer våld än en rikare kvinna. Framförallt gör fattigdom att en person blir mer ‘desperat’ för att bibehålla en anställning eller överhuvudtaget ha någon form av inkomst. Det gör att många kvinnor som lever i fattigdom exponeras för sexuellt våld i samband med arbetet (ibid:159).

Att sextortion är ett tabubelagt ämne som många undviker att prata om är inte besynnerligt eftersom det framförallt, beroende på kontext, kultur och struktur, kan drabba offret ytterligare. Kvinnor är mer utsatta för sextortion än vad män är på grund av de patriarkala strukturer som finns i alla samhällen. Om en kvinna som har blivit ombedd att utföra en sexuell handling i utbyte mot något och berättar detta riskerar hon troligen i många fall att utsättas för ytterligare våld och social stigmatisering. Precis som i många våldtäktsfall riskerar kvinnan att

bli utfryst av sin familj och kontaktnät, vilket leder till förödande konsekvenser för personen i fråga. Konsekvenserna av sextortion berör också reproduktiv hälsa. Abort är i många delar av Latinamerika olagligt och en kvinna som i ett sextortionfall blir gravid ger ytterligare allvarliga konsekvenser för hennes hälsa (reproductiverights.org, 2020). Om kvinnan även är ogift eller blir 'påkommen' om att ha varit 'otrogen' får det ytterligare kritiska påföljder. De ovan nämnda konsekvenserna är alla potentiella anledningar till att resultatet visar ett positivt samband mellan hög utbildningsnivå och upplevd sextortion och inte tvärt om, som tidigare forskning menar kring utbildning och korruption. Om en person som blir utsatt för sextortion i samband med kontakt med en offentlig myndighet vill anmäla händelsen, finns det troligen risk för att myndigheten hon anmäler till även är förövaren. Det blir en ond cirkel som är svår att bryta. Personer med högre utbildning tenderar att ha ett bredare kontaktnät än vad fattigare och lågutbildade personer har (Fried et al, 2010:88). Högutbildade med mer resurser kanske till och med kan använda sig av korruption för att tysta ned händelsen, men ändå sätta dit förövaren.

Baserat på ovan nämnda artiklar och forskning kan vi tyda en stark koppling mellan socioekonomiska faktorer, inte minst utbildning, och korruption samt sexuellt våld. De tre artiklarna som berör korruption och utbildning, Chang & Chan (2008), Fried et al (2010) samt Hakhverdian & Mayne (2012), indikerar att risken att *utsättas* för korruption på ett eller annat sätt kan påverkas av utbildningsnivån. Risken att utsättas för sexuellt våld ökar dessutom vid en låg utbildningsnivå och därmed en låg inkomst. En rimlig hypotes är därför att även sextortion ter sig likadant: att det drabbar lågutbildade personer med låg inkomst mer än vad det drabbar välbärgade personer. Därför drivs studien av följande hypotes som lyder:

Hypotes 1: *En högre utbildningsnivå minskar risken för att du utsätts för sextortion.*

Hypotes 1 är alltså att resultatet visar ett *negativt* samband mellan en högre nivå av utbildning och upplevd sextortion. Ett potentiellt utfall av studien är ett paradoxalt resultat och att hypotesen ovan inte stämmer. De individer som har utsatts för sextortion är möjligen lågutbildade i större utsträckning och anmärker därför inte att det är fel, det vill säga att de inte svarar att de har upplevt eller känner någon som har upplevt sextortion när TI gjort undersökningen fast de egentligen har upplevt sextortion. Det kan också bero på att sextortion är vanligt förekommande inom utbildningsväsendet. Resultatet kan alltså visa ett positivt samband mellan utbildningsnivå och upplevd sextortion, men i själva verket är det tvärt om.

Davis och Robertson (1991) undersöker hur män och kvinnor uppfattar ojämlikhet beroende på deras nivå av utbildning. De utgår ifrån två teorier som ligger till grund för deras

hypoteser om resultatet. Den som är relevant för den här studien är *enlightenment thesis*, en upplysningsteori, som menar att utbildning 'upplyser' en individ om vad som är rätt och fel. Teorin har sina rötter i 1700-talets idéströmning om att människan bör nyttja sitt sunda förnuft genom utbildning. Enligt teorin som Davis och Robertson (1991:73) använder i sin undersökning producerar utbildning en bredare och djupare förståelse för ojämlikhet eftersom utbildning resulterar i en godare förmåga att kategorisera sina egna attribut, erfarenheter och sin miljö från andra individers sådana. Utbildning ger därför en individ en bredare bild av samhällets ojämlikheter och orättvisor (ibid:80). Denna upplysningsteori som beskrivs i deras undersökning tycks genomsyra den litteratur som har nämnts under korrelationen mellan korruption och utbildning. Teorin är således relevant för studien, eftersom denna leder till hypotesen nedan. Med hänsyn till Davis och Robertsons undersökning tillsammans med tidigare nämnd litteratur, landar det här stycket i ytterligare en hypotes som driver studien:

Hypotes 2: En högre nivå av utbildning gör att du uppfattar sextortion i större utsträckning än någon med en lägre nivå av utbildning.

Hypotes 2 är alltså att resultatet visar ett *positivt* samband mellan utbildning och uppfattad sextortion, ju högre utbildning desto mer uppfattad sextortion.

5. Data och Metod

Då studiens syfte är att analysera individers uppfattade och upplevda nivå av sextortion i relation till deras nivå av utbildning, det vill säga opinionsundersökningar, handlar det om en stor mängd enkätdata med tusentals respondenter och systematiskt ställda frågor. Datan analyseras därför lämpligast genom en kvantitativ metod (Esaiasson, Giljam, Oscarsson, Towns & Wängnerud, 2017:358). För att undersöka korrelationen mellan den oberoende och de beroende variablerna används programmet STATA 16.0 för att göra multivariata OLS-regressioner⁵. Uppsatsen har tillgång till en unik datamängd som används för att beskriva och analysera samtliga variabler. Datan är hämtad från Transparency Internationals Global Corruption Barometer och samlades in under 2019 i Latinamerika. Antalet respondenter för varje land är representativt gentemot landets storlek. Urvalet av respondenter i varje land gjorts genom en slumpmässig urvalsmetod. De som har intervjuat har gått runt i olika områden och

⁵ OLS står för "Ordinary Least Squares" och är ett verktyg som används för att beräkna en variabls effekt på en annan vilket är precis det som den här uppsatsen syftar att göra.

systematiskt valt respondenter baserat på ålder och kön (TI, 2019:33). Att enkätundersökningarna inte har gjorts under helt anonyma omständigheter har noterats och kommer att diskuteras ytterligare i uppsatsen eftersom det kan påverka resultatet. Datan innefattar 17 704 respondenter och täcker 18 olika länder i regionen; Argentina, Bahamas, Barbados, Brasilien, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominikanska Republiken, El Salvador, Guatemala, Guyana, Honduras, Jamaica, Mexiko, Panama, Peru, Trinidad & Tobago och Venezuela. I 16 av länderna gjordes undersökningarna genom CAPI-metoden (Computer Assisted Personal Interviewing) och en via telefon. I Venezuela användes papper och penna (TI, 2019:4). För att undersöka korrelationen mellan utbildning och sextortion kommer utbildning att användas som oberoende variabel och upplevelsen av sextortion samt uppfattningen av sextortion som två separata beroende variabler. I tabell 1 nedan visas beskrivande statistik för varje variabel som används i undersökningen. Antalet observationer är från början 17 704 för respektive variabel, men på grund av olika antal bortfall, ser siffrorna olika ut för varje variabel. Variablernas standardavvikelse och medelvärden är viktiga att notera då fördelningen av analysenheter kan komma att påverka resultatet.

Tabell 1, Beskrivande statistik

Variabel	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
<i>Upplevd sextortion</i>	14,803	1.33	0.75	1	4
<i>Uppfattad sextortion</i>	16,606	3.50	1.28	1	5
<i>Utbildning</i>	17,671	1.02	0.64	0	2
<i>Kön</i>	17,704	1.52	0.50	1 (man)	2 (kvinna)
<i>Ålder</i>	17,700	3.60	1.03	2	5
<i>Boende</i>	17,704	1.70	0.47	1 (landsbygd)	2 (tätort)

5.1 Beroende variabler

I undersökningen har två frågor använts för att undersöka sextortion på individnivå. Den första frågan används för att undersöka hypotes 1 och lyder:

“And thinking about your own experience or experiences had by people you know, how often, if at all, has a public official implied either openly or suggestively to either yourself or someone you know, that they will grant a government benefit in exchange for a sexual favour?”

Den har svarsalternativen *Never, Once or twice, Often, Or have you had no contact with any public officials ever, Don't know* och *Refused*. Det fjärde svarsalternativet under fråga två *“Or have you had no contact with any public officials ever”* är något problematisk eftersom man kan motivera för att ha kvar den i datan men även för att ta bort den. Å ena sidan kan det räknas som den första frågans svar *“Never”*, men den kan också ses som *“Don't know”*. Då svaret är lika med att inte veta eller inte ha någon som helst erfarenhet av offentliga myndigheter eller sextortion, kommer den att tas bort från datasetet, precis som svaren *“Don't know”* samt *“Refused”*. Ordinalskalan för variabeln går från 1 till 4 där 4 är *“Often”*. Medelvärdet (1.33) visar att det inte är speciellt många som själva upplevt eller känner någon som har upplevt sextortion, och standardavvikelsen är väldigt låg (0.75). Den andra frågan som är relevant är:

“How often, if at all, do you think that sextortion occurs in this country? Do you think it happens...”?

Svarsalternativen är: *Very frequently, Often, Occasionally, Rarely, Never, Don't know* och *Refused*. Svaren på den här frågan används främst för att undersöka hypotes 2 som berör uppfattad sextortion. Svaren *“Don't know”* samt *“Refused”* är borttagna från datasetet. Ordinalskalan går alltså från 1 till 5 där 5 är *“Very frequently”*. Medelvärdet för variabeln är 3,5. Majoriteten av respondenterna tror alltså att sextortion förekommer någonstans mellan *“Often”* och *“Occasionally”*.

Operationaliseringen av upplevd sextortion är något bristfällig. För det första är frågan som undersöker upplevd sextortion utformad på ett sådant sätt att inte enbart en individs *egna* erfarenheter täcks in utan även personer som respondenten känner eller har hört talas om. Hade frågan ställts på ett sätt som enbart hade inkluderat personliga erfarenheter, hade resultatet troligen sett annorlunda ut. Däremot hade det lett till ett annat problem, nämligen det faktum att sextortion är mycket stigmatiserat och inget som folk gärna pratar om vad gäller en själv. Enkätundersökningarna hade därför behövts genomföras helt anonymt via en dator eller brev. Om studien hade gjorts via en dator hade det däremot gett undersökningen ett stort bortfall vad

gäller låginkomsttagare eftersom en dator och internet inte är en uppenbar tillhörighet för alla. Vidare hade undersökningen inte fångat in de som inte kan läsa eller skriva bland lågutbildade, och hade gett ytterligare bortfall. För det andra så kan frågan också påverka resultatet vad gäller exempelvis kön. Om datan hade visat individers egna upplevelser hade resultatet troligen visat att kvinnor drabbas av sextortion i större utsträckning än vad män gör givet att man lyckas fånga in individers faktiska upplevelser av denna fråga.

5.2 Oberoende variabel

För att mäta den oberoende variabeln för individers utbildningsnivå används frågan “*What is your highest level of education?*” med svarsalternativen ((0)= inga svar) *No formal education, Informal education only (including koranic/ religious schooling), Some primary schooling, Primary schooling completed, Some secondary schooling, Secondary schooling completed, Vocational/ Technical (0), Some higher/equivalent secondary, Higher secondary/ equivalent completed, Some Bachelor/ equivalent degree, Bachelor/ equivalent degree completed, Professional certification (0), Masters/ equivalent degree, PhD/ equivalent degree (0), Professional courses (0)* samt *Don't know/ refused*. För att kunna mäta högre kontra lägre utbildning och jämföra det med de beroende variablerna kring sextortion, krävs en separering mellan högre och lägre nivåer av utbildning. Därför är variabeln för utbildning kodad till tre dummyvariabler: låg nivå vilket innefattar som mest färdig grundskoleutbildning, en medelnivå som mest visar en färdig gymnasieutbildning samt en hög nivå som visar all eftergymnasial utbildning. Alternativen under “*Primary school completed*” är alltså omkodade till 0, “*some secondary schooling*” till “*higher secondary completed*” är omkodade till 1 och allt över “*higher secondary completed*” till 2. Tabell 1 visar att majoriteten av de tillfrågade personerna besitter som högst en gymnasieutbildning, då medelvärdet för utbildningsnivån är 1.01 med en standardavvikelse på nästan 0.64. Den lägsta nivån av utbildning fungerar som referenskategori i regressionstabellerna. Nivåerna kommer inte att benämnas som gymnasial och eftergymnasial utbildning i resultatet och diskussionen utan istället som ”hög” och ”medel”. Det beror på att det alla som befinner sig i kategorin ”hög” inte har en färdig eftergymnasial utbildning, likadant gäller för kategorin ”medel”. Vi kan alltså inte kategorisera utbildning efter utbildningstyp utan endast utifrån nivå.

5.3 Kontrollvariabler

För att utesluta alternativa förklaringar till resultatet bör utbildningsnivåernas påverkan på upplevd och uppfattad sextortion säkerställas genom att föra in kontrollvariabler i analysen. En

kontrollvariabel är en variabel som inkluderas i en regressionsanalys för att kontrollera att det ursprungliga sambandet stämmer och att det inte finns något annat som påverkar sambandet. Därför kontrolleras sambanden för följande variabler som diskuteras i styckena nedan.

Den första kontrollvariabeln är könstillhörighet. Transparency International (2019, 2020) och IAWJ (2012) menar att alla kan drabbas av sextortion. Dock är kvinnor oproportionerligt utsatta och könstillhörighet blir relevant som kontrollvariabel. Anledningen till att kvinnor utsätts för sextortion i större grad är att de oftare har kontakt med offentliga myndigheter där de behöver hjälp med något, exempelvis sjukvård under sina år som fertila, där sextortion ofta förekommer. Kvinnan anses dessutom ofta vara underordnad mannen och när hon inte har finansiella medel nog att betala till korrupta tjänstemän, tvingas hon agera med andra medel (Sida, 2015:2–4 samt Boehm & Sierra, 2015). I TI:s enkätundersökning finns endast alternativen ”man” och ”kvinna” som svarsalternativ. Variabeln har medelvärdet 1.51 och antalet respondenter är alltså nästintill jämt fördelade mellan män och kvinnor. Som tidigare skrivet menar WHO att sexuellt våld drabbar yngre kvinnor i större utsträckning än äldre (WHO, 2002:158). Då sextortion är en form av sexuellt våld, blir det relevant att föra in ålder som en andra kontrollvariabel i analysen. Vidare är det möjligt att fler unga besitter en högre nivå av utbildning än äldre personer. Variabeln för ålder är indelad i fyra åldersgrupper som är kodade till dummyvariabler. Den äldsta gruppen för de respondenter som är 55 och äldre hålls som referenskategori. Majoriteten av de tillfrågade personerna är mellan 35 och 54 år gamla, då medelvärdet är 3.6, dock med en standardavvikelse på 1.0. Åldersgrupperna är indelade av Transparency International själva.

Ytterligare en kontrollvariabel som är intressant för studien är var respondenten är bosatt. Tabell 1 visar att det är något fler som bor i en tätort då medelvärdet är 1.7 med en standardavvikelse på 0.47. En person som bor i en större stad har med största sannolikhet tillgång till bättre utbildning och är även närmare politiska händelser, som exempelvis #MeToo som säkerligen har uppmärksammat många individer kring sexuellt utnyttjande i korrupta sammanhang. Vidare kan tillgången till resurser som exempelvis el och internet vara bättre där befolkningstätheten är större. Detta kan därför tänkas påverka ens upplevelse och uppfattning av sextortion. I städer finns dessutom fler välbetalda jobb och personer som bor utanför städer kan tänkas ha en lägre inkomst i genomsnitt än vad stadsbor har.

6. Resultat & Analys

Följande stycke redogör för resultatet av den statistiska undersökningen. Resultatet består av fyra regressionstabeller med tillhörande förklaringar samt analyserande diskussioner. Tabell 2 visar en regressionstabell med upplevd sextortion som beroende variabel och riktar sig därmed främst till att undersöka hypotes 1: *En högre utbildningsnivå minskar risken för att du utsätts för sextortion*. Koefficienternas värde kan översättas till andelen skalsteg, då upplevd sextortion samt uppfattad sextortion mäts i form av en skala med grader av upplevd och uppfattad sextortion. Interceptet är medelvärdet för den beroende variabeln när den oberoende variabeln har värdet noll. Interceptet för upplevd sextortion när utbildningsnivån är kategorin ”låg” är således 1,225. Personer som har en låg utbildningsnivå enligt enkätundersökningen har i alltså i snitt valt svarsalternativet ”never” då detta svarsalternativet har värdet 1 i datasetet. Modell 1 visar effekterna som de två olika utbildningsnivåerna ”hög” och ”medel” har på individers upplevda sextortion. Koefficientens värde för en hög utbildningsnivå är 0.196 vilket indikerar att en hög utbildningsnivå är en positiv effekt för en individs upplevda nivå av sextortion. En medelhög utbildningsnivå har också en positiv effekt på den beroende variabeln, men med ett något lägre värde på 0.104. Båda sambanden är statistiskt signifikanta eftersom de tre asteriskerna indikerar att det är ungefär 99.99% säkert att koefficienten inte är en slumpmässig siffra då p-värdet är under 0.001. Resultatet motbevisar uppsatsens första hypotes om att utbildning skulle ha en negativ effekt på upplevd sextortion. En möjlig förklaring till det är att eftersom en utbildning ger en individ bättre möjligheter att känna igen ’rätt och fel’, kategoriserar inte personer med en lägre utbildningsnivå sextortionfall som sexuellt våld eller som ’fel’ i lika stor utsträckning som personer med en högre nivå av utbildning. Detta avspeglas sedan i TI:s rapport eftersom de respondenter med lägre utbildning inte har räknat med de gånger de egentligen blivit utsatta för sextortion. Personer som tillhör den lägsta utbildningsgruppen har troligen även en lägre inkomst. En person från fattiga förhållanden kan antas vara mer beroende av sitt sociala skyddsnet och sexuellt våld är därmed mer tabubelagt att berätta om. Dessa individer är således inte medvetna om bekantas upplevelser heller. Vidare har troligen personer med en medel- eller hög nivå av utbildning tillgång till nyhetsrapportering i större utsträckning och har därmed ett större intresse av att följa nyheter. Sextortion är ett relativt nyupptäckt fenomen som på senare år har uppmärksammats allt mer, möjligen i samband med den globala #MeToo-rörelsen. Med utbildning kan det tänkas komma intresse för samhällsrörelser och fenomen och de utbildade personerna känner därför lättare igen sextortion. Som både IAWJ (2012) och TI (2019) beskriver så förekommer sextortion inom

många olika myndigheter, däribland utbildningsväsendet. En annan förklaring skulle alltså kunna vara att sextortion förekommer så pass ofta inom utbildningsväsendet, inte minst i universitetsvärlden, att det visar ett positivt linjärt samband mellan utbildning och upplevd sextortion.

Kontrollvariabeln för könstillhörighet tycks inte ha någon effekt för individers upplevda sextortion. Återigen, hade frågan som undersöker den beroende variabeln isolerat individuella upplevelser, hade troligen könstillhörighet haft en effekt på upplevd sextortion då kvinnor riskerar att utsättas för sextortion i större grad än vad män gör (Se exempelvis TI, 2020 samt Sida, 2015). Kontrollvariablerna för ålder har alla ett statistiskt signifikant värde. De tre åldersgrupperna minskar dock utbildningsgruppernas effekt på upplevd sextortion något. Gruppen 35–54 år har en koefficient på 0.075 och tycks minska ju lägre åldersgruppen är. Dock är den äldsta åldersgruppen referenskategori i tabellen och vi vet inte om sambandet är linjärt. Resultatet kan tänkas bero på att åldersgruppen 35–54 år är den grupp med flest yrkesverksamma och att sextortion många gånger förekommer i samband med arbetet ⁶. I modell 4 adderas boende in som kontrollvariabel och har knappt någon effekt alls, ännu mindre ett statistiskt signifikansvärde. Det som är mest relevant att se över är hur utbildningsgruppernas koefficienter förändras och består. I modell 1 är koefficienten 0.196 men i modell 6 när alla kontrollvariabler har adderats in minskar koefficienten till 0.180. Det är inte en speciellt stor skillnad mellan modellerna då sambandet inte förändras anmärkningsvärt.

⁶ Se exempelvis WHO, 2002 som menar att många kvinnor med låg inkomst utsätts för sexuellt våld i arbetet (WHO, 2002:159).

Tabell 2, regressionstabell, upplevd sextortion

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
<i>Utbildningsnivå, hög</i>	0.196***	0.196***	0.183***	0.194***	0.180***
<i>(dummy)</i>	(0.019)	(0.019)	(0.020)	(0.020)	(0.020)
<i>Utbildningsnivå, medel</i>	0.104***	0.104***	0.093***	0.103***	0.090***
<i>(dummy)</i>	(0.016)	(0.016)	(0.017)	(0.016)	(0.017)
<i>Kön</i>		-0.008			-0.009
		(0.012)			(0.012)
<i>18–24 år</i>			0.047*		0.048*
			(0.020)		(0.02)
<i>25–34 år</i>			0.065***		0.066***
			(0.020)		(0.020)
<i>35–54 år</i>			0.075***		0.076***
			(0.017)		(0.017)
<i>Boende</i>				0.008	0.012
				(0.013)	(0.014)
<i>Intercept</i>	1.225***	1.238***	1.184***	1.213***	1.180***
	(0.014)	(0.024)	(0.017)	(0.025)	(0.033)
<i>N</i>	14,778	14,778	14,774	14,778	14,774
<i>R2</i>	0.007	0.007	0.008	0.007	0.009

Kommentar: ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

I tabell 3 är uppfattad sextortion den beroende variabeln. I modell 1 visas ett statistiskt signifikant och positivt samband mellan en hög utbildning och individers uppfattade sextortion. Tabellen undersöker följaktligen uppsatsens andra hypotes: *En högre nivå av utbildning gör*

att du uppfattar sextortion i större utsträckning än någon med en lägre nivå av utbildning. En hög nivå av utbildning har en högre koefficient än vad en medelhög nivå har då koefficienten för en hög utbildningsnivå är 0.126 och en medelhög nivå är 0.111. Uppsatsens andra hypotes kan därför bekräftas av undersökningen baserat på modell 1. Sambandets styrka förändras dock genom modellerna. I modell 2 kontrolleras effekten för könstillhörighet och koefficienternas värden ökar något, könstillhörighet hos en individ har alltså en signifikant betydelse för sambandet mellan den beroende och oberoende variabeln. I modell 3 adderas ålder in. Koefficienterna för hög samt medel minskar något jämfört med de ursprungliga värdena i modell 1, från 0.126 till 0.122 samt 0.111 till 0.110. Effekten av utbildning minskar alltså något när ålder hålls som en konstant variabel. Hur gammal respondenten är har alltså en betydelse för dennes uppfattade sextortion. Boende adderas in som kontrollvariabel i modell 4 vilket minskar koefficienternas värden både för utbildningsnivån hög och medel. Var respondenten bor har således en signifikant effekt på dennes uppfattade nivå av sextortion. I den femte och sista modellen har utbildningseffekten för en hög nivå minskat till 0.089 och p-värdet är under 0.01, men inte under 0.001. Sambandets signifikans minskar alltså när ekvationen kontrolleras för samtliga variabler. Vad som är intressant här är att koefficienten för en medelhög utbildningsnivå har gått om den högre nivån vad gäller värdet för koefficienten då denna är 0.090 för kategorin medel och 0.089 för kategorin hög, även om den är försumbar.

Tabell 3, regressionstabell, Uppfattad sextortion

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5
<i>Utbildningsnivå, hög</i>	0.126***	0.130***	0.122***	0.094**	0.089**
<i>(dummy)</i>	(0.031)	(0.031)	(0.032)	(0.032)	(0.032)
<i>Utbildningsnivå, medel</i>	0.111***	0.114***	0.110***	0.091***	0.090***
<i>(dummy)</i>	(0.026)	(0.026)	(0.027)	(0.026)	(0.030)
<i>Kön</i>		0.093***			0.093***
		(0.020)			(0.020)
<i>18–24 år</i>			-0.036		-0.022
			(0.032)		(0.032))
<i>25–34 år</i>			0.080**		0.090**
			(0.031)		(0.030)
<i>35–54 år</i>			0.030		0.034
			(0.030)		(0.030)
<i>Boende</i>				0.127***	0.130***
				(0.022)	(0.022)
<i>Intercept</i>	3.415***	3.271***	3.394***	3.220***	3.047***
	(0.022)	(0.038)	(0.047)	(0.040)	(0.063)
<i>N</i>	16,582	16,582	16,579	16,582	16,579
<i>R2</i>	0.001	0.003	0.002	0.003	0.006

Kommentar: ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

R²-värdet berättar hur stor varians som den oberoende variabeln kan förklara gällande den beroende variabeln och syns längst ner under respektive modell. I tabell 3 samt i tabell 4 är R²-värdet väldigt lågt för samtliga modeller. I tabell 3 med upplevd sextortion som beroende variabel stiger r²-värdet från 0.007 till 0.009. I praktiken kan det tolkas som att 0.7% av variationen i den beroende variabeln förklaras av de oberoende variablerna för utbildning. I modell 5 kan 0.9% förklaras. I tabell 4 ser ökningen snarlik ut men det skiljer sig mer mellan modell 1 som har r²-värdet 0.001 och modell 5 som har 0.006. Att få så låga r²-värden är givetvis inte bra, men det är vanligt förekommande vid studiet av enkätdata. Många svar i en enkät blir möjligen slumpmässiga då respondenter inte alltid tänker efter när de svarar på enkäter utan vill helst bli klara så fort som möjligt. Detta gör att den variation som datan visar inte kan förklaras av någon specifik variabel vilket i sin tur drar ner r²-värdet.

Datasetet gäller för 18 länder i Latinamerika. Länderna ser olika ut på många olika plan och det finns därför risk för att sambanden inte ser likadana ut i varje land. Därför kontrollerar jag nedan för ländereffekter. Genom att addera variabler som är konstanta i förhållande till den beroende variabeln, kan det bekräfta huruvida sambandet mellan variablerna håller på individnivå när man även tar hänsyn till eventuella ländereffekter. Nedan följer två tabeller där 17 av länderna används som kontrollvariabler och ett land som referenskategori.

Tabell 4, regressionstabell, upplevd sextortion med ländereffekter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
<i>Utbildningsnivå, hög</i>	0.196*** (0.019)	0.196*** (0.019)	0.183*** (0.020)	0.194*** (0.020)	0.206*** (0.020)	0.184*** (0.021)
<i>Utbildningsnivå, medel</i>	0.104*** (0.016)	0.104*** (0.016)	0.093*** (0.017)	0.103*** (0.016)	0.104*** (0.017)	0.090*** (0.018)
<i>Kön</i>		-0.008 (0.012)				-0.010 (0.012)
<i>18–24 år</i>			0.047* (0.020)			0.042* (0.020)
<i>25–34 år</i>			0.065*** (0.019)			0.058** (0.020)
<i>35–54 år</i>			0.075*** (0.017)			0.072*** (0.017)
<i>Boende</i>				0.008 (0.013)		0.047** (0.015)
<i>Länder 17st</i>					Ja	Ja
<i>Intercept</i>	1.225*** (0.014)	1.238*** (0.024)	1.184*** (0.029)	1.213*** (0.025)	1.245*** (0.281)	1.140*** (0.044)
<i>N</i>	14,778	14,778	14,774	14,778	14,774	14,774
<i>R2</i>	0.007	0.007	0.008	0.007	0.016	0.018

Kommentar: ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

I tabell 4 är upplevd sextortion den beroende variabeln. När sambandet kontrolleras för länders effekter i modell 5 är effekten för nivån hög utbildning nästan dubbelt så stor som

effekten för en medelnivå. Här höjs även r2-värdet från 0.007 till 0.016. 1.6% av variansen i den beroende variabeln kan alltså förklaras av de oberoende variablerna.

Tabell 5, regressionstabell, uppfattad sextortion med ländereffekter

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
<i>Utbildningsnivå, hög</i>	0.126*** (0.310)	0.130*** (0.031)	0.122*** (0.032)	0.094** (0.032)	0.163*** (0.031)	0.149*** (0.033)
<i>Utbildningsnivå, medel</i>	0.111*** (0.026)	0.114*** (0.026)	0.110*** (0.027)	0.091*** (0.026)	0.170*** (0.026)	0.163*** (0.028)
<i>Kön</i>		0.093*** (0.020)				0.095*** (0.020)
<i>18–24 år</i>			-0.036 (0.032)			-0.033 (0.032)
<i>25–34 år</i>			0.079** (0.031)			0.080** (0.030)
<i>35–54 år</i>			0.030 (0.027)			0.045 (0.027)
<i>Boende</i>				0.127*** (0.022)		0.076** (0.023)
<i>Länder, 17 st</i>					Ja	Ja
<i>Intercept</i>	3.145*** (0.022)	3.271*** (0.038)	3.394*** (0.047)	3.220*** (0.040)	3.481*** (0.047)	3.171*** (0.071)
<i>N</i>	16,582	16,582	16,579	16,582	16,582	16,579
<i>R2</i>	0.001	0.003	0.002	0.003	0.042	0.045

*Kommentar: ** p<0.01, *** p<0.001*

Likadant gäller för tabell 5 där den beroende variabeln är uppfattad sextortion. Tack vare ländereffekterna ökar r^2 -värdet till 0.045. Därför kan nu 4.5% av variansen förklaras av de oberoende variablerna istället för ursprungliga 0.1%. Ytterligare en sak att anmärka på är att när effekter för länderna förs in i ekvationen, går koefficienten för en medelhög utbildningsnivå om koefficienten för den högre utbildningsnivån. Sambandet är alltså inte längre linjärt och det finns således brister kring bekräftelsen av uppsatsens andra hypotes. Det finns av den orsaken mer att undersöka. För att få mer information om detta resultat kan variablerna undersökas genom en ordinal logistisk regression. Det finns ytterligare en anledning till att göra denna form av regression. De beroende variablerna mäts i ordinalskalor från 1 till 5 samt 1 till 4. Problemet med ordinalskalor är dock att vi inte vet hur långt avståndet är mellan 1 och 2 och om det är lika långt mellan 2 och 3 (Teorell & Svensson, 2013:107–108). Vid en ordinal logistisk regression ges fler detaljer kring eventuella samband när den beroende variabeln mäts i en ordinalskala. Vi vet inte heller hur mycket en respondent anser att "very frequently" är jämfört med "often" och hur det skiljer sig från individ till individ. En djupare analys av tabellerna kommer inte att göras då detta inte är huvudfokus för uppsatsen utan endast för att undersöka om det finns andra förklaringar till sambanden som visas i tabellerna ovan. Tabellerna för ordinal logistisk regression finnes därför i appendix B och C. Vid en ordinal logistisk regression gällande sambandet mellan utbildning och upplevd sextortion kvarstår sambanden och p-värdena är båda lägre än 0.001. Däremot försvinner sambanden vad gäller uppfattad sextortion och utbildning eftersom båda p-värdena är högre än 0.05. Detta indikerar att vid en mer korrekt, men mer komplicerad, genomförd analys försvinner det positiva sambandet mellan utbildning och uppfattad sextortion. Att göra en mer djupgående ordinal logistisk analys över sambanden är därför en bra inkörspport till vidare forskning.

7. Diskussion och slutsats

Sextortion är ett mycket komplext samhällsproblem. Tack vare tidigare forskning förstår vi innebörden av och allvaret kring sextortion och dess konsekvenser. Sextortion är en sammansättning av en genusbaserad form av korruption och sexuellt våld, men som ingen riktigt tycks kunna förstå hur övriga faktorer samspelar med. Utifrån Transparency Internationals arbete kring problemet kan vi tyda trender vad gäller förekomsten av sextortion i olika sammanhang. Däremot finns det inga tidigare studier om hur det ter sig på individnivå och vilka förutsättningarna är för att det ska eller inte ska ske. Den här uppsatsen har lagt stor

vikt vid att undersöka just detta; hur sextortion ter sig på individnivå med fokus på utbildning och inkomst.

Undersökningens statistiska analys är baserad på enkätundersökningar genomförda i Latinamerika under år 2019. Uppsatsens första hypotes lyder "*En högre utbildningsnivå minskar risken för att du utsätts för sextortion.*" och bekräftas inte av den statistiska undersökningen. Resultatet visar snarare att ju högre utbildning en individ har, desto mer sextortion upplever du. Som tidigare nämnt beror detta troligen på flera olika faktorer. För det första är frågan utformad så att egna och även andras upplevelser inkluderas. Det gör att utbildningseffekten inte isoleras till en individs upplevda sextortion. För det andra är det ett tabubelagt ämne att prata om, och många av respondenterna har troligen inte rapporterat vad som stämmer överens med verkligheten då undersökningen möjligen inte varit helt anonym på grund av enkätundersökningens metod. För det tredje visar resultatet att högtbildade i större utsträckning lägger märke till sextortion än vad lågtbildade gör. När en lågtbildad utsätts för sextortion, kan det vara så att denne inte uppfattar det som sextortion och berättar därmed inte det i samband med intervjuerna. Till sist kan det även bero på att resultatet faktiskt speglar verkligheten, att personer som har en högre utbildning oftare utsätts för sextortion då det tycks förekomma inom utbildningsväsendet.

Tidigare teorier menar att utbildning ger en djupare förståelse och godare uppfattning kring korrupt beteende (Cheung & Chan, 2008, Hakhverdian & Mayne, 2012, Fried et al, 2010 samt Davis & Robertson, 1991). Analysen ger delvis stöd till dessa forskare och teorier. Uppsatsens andra hypotes som lyder: *En högre nivå av utbildning gör att du uppfattar sextortion i större utsträckning än någon med en lägre nivå av utbildning* bekräftas av den statistiska analysen. Resultatet visar ett positivt och statistiskt signifikant samband där en högre utbildningsnivå gör att individer tror att sextortion förekommer oftare vid en OLS-regression. Dock visar inte resultatet ett ständigt linjärt samband mellan en medelhög och hög nivå av utbildning. Vidare tycks sambandet mellan utbildning och uppfattad sextortion försvinna vid en mer detaljerad statistisk analys vilket indikerar att det finns betydligt mer att undersöka och att utbildning endast är en mycket liten del av en stor kontext. Att resultatet ser ut som det gör bekräftar dock att socioekonomiska faktorer spelar en stor roll kring risken att utsättas för samt uppfatta sextortion. Baserat på uppsatsens statistiska undersökning såväl som teoretiska bakgrund kan det konstateras att det finns mycket kvar att studera vad gäller sextortion. Hakhverdian och Mayne (2012) menar att det finns ett samband mellan utbildning, korruption och institutionellt förtroende. Att studera institutionellt förtroende i förhållande till upplevelser av sextortion kan

vara en bra inkörsport till att förstå ytterligare vilka individer som riskerar att drabbas. Ett starkare institutionellt förtroende hos en individ gör också att denne troligen oftare är i kontakt med offentliga myndigheter och befinner sig möjligen på så sätt i riskzonen för att bli utsatt för sextortion beroende på kontext. Vidare kan det vara relevant att undersöka vilka faktorer som främjar eller förhindrar sextortion på makronivå. Denna uppsats har hållit dessa faktorer konstanta och endast analyserat samband på individnivå. Kultur, korruptionsnivå, BNP och jämställdhet är bara ett fåtal exempel på faktorer som kan påverka förekomsten av sextortion i ett land.

Ett komplext och svårbegripligt problem kräver flertalet undersökningar, empiriska såväl som normativa. Den här studien bidrar endast till en mycket liten, men väsentlig, del av det stora forskningsfält som finns framöver. För att komma vidare i forskningen är det av stor vikt att förstå vilka mekanismer som ligger till grund för att individer drabbas av sextortion. Vidare förekommer sextortion på flera plan, både bland civilpersoner och högt uppsatta ämbeten. För att säkerställa sambanden som presenterats i den här uppsatsen bör liknande undersökningar göras i andra regioner och med annan data, både på makro- och mikronivå. När vi förstår mekanismerna som ligger bakom kan vi lättare förhindra och begränsa att människor utsätts för sexuellt utnyttjande i korrupta kontexter som begränsar politisk, ekonomisk och social utveckling såväl som grovt inskränker människors integritet och rättigheter.

Källförteckning

BBC World News (2019) *'Sex for grades': Undercover in West African universities*, Hämtad 25-05-20 från <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-49907376/sex-for-grades-undercover-in-west-african-universities>

Boehm, F., Sierra, E. (2015) *"The gendered impact of corruption"* U4 Brief.

Brigida, A-C. (2019) *'He Proposes Peace but Invades Women's Bodies.'* *Inside the Allegations Against Costa Rica's Former President and Nobel Laureate*, TIMES Magazine

Center for reproductive rights (2020) *The World's Abortion Laws*, Hämtad 11-05-20 från: [https://reproductiverights.org/worldabortionlaws?category\[294\]=294&category\[325\]=325&category\[295\]=295](https://reproductiverights.org/worldabortionlaws?category[294]=294&category[325]=325&category[295]=295)

Cheung, H.Y., Chan, A. (2008) *Corruption across countries: Impacts from education and cultural dimensions*, The Social Science Journal, Vol 45, pp. 223-239

Corruption Perceptions Index Transparency International (2019) *World Map*, Hämtad 05-04-20 från: <https://www.transparency.org/en/cpi/2019/results/arg>

Davis, N., Robertson, R. (1991) *Men's and Women's consciousness of gender inequality: Austria, West Germany, Great Britain and The United States*, American Sociological Review, Vol. 56, pp. 72-84

Esaiasson, P., Giljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud, L. (2017) *"Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad"* Wolters Kluwer.

Eurostat.eu (2016) *Earning statistics*, Hämtad 16-04-20 från: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Earnings_statistics#Higher_level_of_education_yields_higher_earnings

Fried, B., Lagunes, P., Venkataramani, A. (2010) *Corruption and inequality at the crossroad: A multimethod study of bribery and discrimination in Latin America*, Latin American Research Review, Vol. 45, pp. 76-97

Global Corruption Barometer, Transparency International (2019) *Latin America and the Caribbean, Citizen's views and experiences of corruption*, Transparency International

Hakhverdian, A., and Mayne, Q. (2012) *Institutional Trust, Education, and Corruption: A Micro-Macro Interactive Approach*. Journal of Politics, Vol. 74, pp. 739-750

Hlongwane, P. (2017) *Sextortion in South African Public Sector Institutions*. Administratio Publica, Vol 25, pp. 7–25

International Association of Women Judges (2012) *Stopping the abuse of power through sexual exploitation: Naming, Shaming and Ending Sextortion*, IAWJ.org

International Labour Office (2012) *The youth employment crisis: A call for action*, ILO.org

Lindberg, H., Stensöta, H. (2018) *Corruption and Exploitation: Feminist exchange theories and the link between gender and corruption*, Political Corruption and Governance, pp. 237-256

Sida (2015) *Gender and Corruption*, Sida.se

Stockener, A., Sundström, A., (2019) *Corruption and women in cabinets: Informal barriers to recruitment in the executive*, Governance, Vol 32, pp. 83-102

Teorell, J., Svensson, T. (2013) *“Att fråga och att svara”* Liber.

Transparency International (2020) *“Breaking the silence around sextortion”* Transparency International

Transparency International, *Anti-Corruption Glossary*, hämtad 14-04-20 från:
<https://www.transparency.org/glossary/term/corruption>

Witworth, S. (2018) *Feminisms I* Williams, Paul D and Matt McDonald. (red.) (2018). *Security Studies, An Introduction*. London: Routledge

World Health Organization (2002) *World report on violence and health*, WHO

Appendix

Appendix A

Korrelationsmatris

	Uppfattad sextortion	Upplevd sextortion	Utbildningsnivå, medel	Utbildningsnivå, hög	Kön	Ålder	Boende
Uppfattad sextortion	1.0						
Upplevd sextortion	0.190	1.0					
Utbildningsnivå, medel	0.018	0.001	0.1				
Utbildningsnivå, hög	0.014	0.064	-0.623	1.0			
Kön	0.035	-0.007	-0.017	-0.006	1.0		
Ålder	-0.005	-0.032	-0.015	-0.069	0.004	1.0	
Boende	0.050	0.019	0.020	0.125	-0.013	0.047	1.0

Appendix B

Ordered Logistic Regression, Upplevd sextortion

	Odds. Ratio	Std.Err	P-värde
<i>Medel</i>	1.633	0.105	0.000
<i>Hög</i>	2.256	0.162	0.000
<i>Kön</i>	1.000	0.042	1.000
<i>Ålder</i>	0.939	0.019	0.002
<i>Boende</i>	1.039	0.048	0.400

Appendix C

Ordered Logistic Regression, Uppfattad sextortion

	Odds. Ratio	Std.Err	P-värde
<i>Medel</i>	1.076	0.042	0.058
<i>Hög</i>	1.032	0.047	0.489
<i>Kön</i>	1.170	0.033	0.000
<i>Ålder</i>	0.996	0.014	0.809
<i>Boende</i>	1.181	0.036	0.000